

ANAMENTUL

an . 28 Cor.

jum. 14

lună . 2-40

de zi pentru Ro-
și străinătate pe
1) franc.pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminta
trafic.

Mulțămite publice și Loc de
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscripte nu se ina-
polază.

Ziarele noastre.

Une sânt popoarele la cari presa
bă un rol atâta de multiplu, cum
re la noi Românii dintre Tisa și
cați. În țările, în cari domnește
dreptăței, presa are un rol mai
informativ, se mărginește la în-
trarea diferitelor fapte și acte po-
sau, ca presă de partid, duce
pentru triumful unor idei, împăr-
e numai de o parte a poporului
activ.

totul altfel se petrec lucrurile la
unde lumina nu a pătruns încă,
se pun atâtea stavile curentului
redeşptare la o viață națională.
În țări școala întărește conștiința
nală cultivată cu îngrijire în fa-
e. Învățătorii, scoși de sub influ-
politică, pot da, sânt datori chiar
dea elevilor o educație în senz na-
al.

dragostea și alipirea cătră limba
nală i-se infiltrează elevului de pe
le școalei primare, acolo se să-
e în sufletul lui mândria de ori-
neamului lui, de acolo aude că
este grai pe lume mai frumos și
dulce decât graiul neamului lui.
nd iese de sub ocrotirea școalei,
ta generație primește dela biserică
nuri noi spre o viață curată în
național. Alături de principiile mo-
preotul are datoria de a talmăci
bolele evangheliei, trăgând con-

cluziuni pentru viața proprie a nea-
mului din care credincioșii lui fac parte.

Astfel stând lucrurile, ce rol mai
poate avea presa? Nu ar fi superflue
îndemnurile, nu ar fi de prisos sfatu-
rile de a ține cu îndârjire la tot ce este
național, când aceste principii tinărul
cetățean le-a auzit de mic copil, când
sufletul lui s'a identificat de mult cu ele?

Dar să încerce la noi un învățător
să facă naționalism românesc în ora
sa de cursuri. În douăzeci și patru de
ore va fi suspendat și trimis în fața
curții cu jurați ca agitator. Un preot,
care de pe amvon ar avea curajul să
combată piedicile ce se pun în calea
desvoltării firești a neamului nostru
s'ar trezi dela altarul Domnului la — Vat
sau Seghedin.

Orice încercare de a se da tinerimei
noastre o educație, o cultură națională
este considerată drept tradare de pa-
trie și celce a făcut încercarea este
tratat în consecință. Întruniri publice
nu putem ține. Chiar și în cazurile în
cari acestea ne sânt permise, oratorii
trebuie să observe oarecari rezerve.
dacă nu vor să înfunde pușcări.

Singura armă pe care o avem de-
camdată în contra asupririlor, a ne-
dreptăților și a încercărilor de a se în-
năbuși orice manifestare a sufletului
nostru românesc, este presa noastră.
Aici putem arăta — grație iubirei de
jertfă a redactorului responsabil — fără
de nici un înconjur nedreptatea ce ni-

se face, călcările de lege, aici păcatu-
lui putem să-i zicem păcat, nelegiurii
nelegiurie.

Ceiace nu poate spune învățătorul
nostru în școală și preotul nostru în
Biserică, poate spune cu destul efect
un ziar românesc. Ceea ce școala, din
împrejurări independente de voința
conducătorilor ei, este silită să negli-
jeze, ceea ce preotul nu poate accen-
tua cu destulă tărie în predica sa, în-
demnul la o viață proprie românească,
pot să facă astăzi numai ziarele
noastre cari au rolul pe care în alte
state îl au la un loc școala, biserică
și organele de publicitate.

Ziarele noastre au menirea de a în-
mulți pe deoparte cunoștințele cititori-
lor, de a deștepta în ei dragostea de
scrisul românesc, de a-i face să pre-
țuiască și să iubească orice manifes-
tare a sufletului românesc, iar pe de
altă parte au și rolul secundar de or-
gane informative. Acest rol poate fi
de multe ori neglijat. Dar lupta pentru
păstrarea individualității noastre ca
popor nu-i este ertat nici unui ziar s'o
slăbească o singură clipă.

Spre mângăiere, trebuie să consta-
tăm că până acuma nu avem de în-
registrat cazuri în cari ziarele noastre
să jertfească ideile de propagandă na-
țională de dragul articolelor informa-
tive. Ba în timpul din urmă tocmai
accentuarea prea puternică a acestor
idei în presa noastră am văzut că a

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Reflexiile unui Poet.

— Foiță originală a »Tribunii« —

De D. Anghel.

stul e un om care nu pierde nici o
pentru a se manifesta. El se pleacă, se
că, undoiază, pleacă urechea ici și as-
prinde o vorbă pe care o reține căci îi
bui mai târziu, violează intimitățile, și
o serie nesfârșită de măști pe care le
imbă după împrejurări. Calități mari de
șență, ori substrat de cultură serioasă nu
e să aibă. Pospaiul e de ajuns și când
te gândești, din omul infim de eri, din
esui ce împărțea cu noi toți, cei nepă-
de soartă, nevoile, îl vezi deodată ajuns
ie unde. Pentru aceasta e drept că a
o energie incontestabilă. Visurile nu
ut pe loc, idealurile de-asemeni i-s'au
un bagaj inutil, și e știut că, cu cât ai
te bagaje, cu atât e mai greu de că-

mul, am cunoscut mulți de aceștia, și
dreptate, pentrucă, oricum, au muncit
lor. Și-au trudit mintea în fel de fel
rații, au sondat și au făcut incursiuni pe
terenurile, în sfârșit n'au stat cu mâinile
time ce mă miră, e o altă categorie,
a ajuns la aceleași rezultate, făcând toc-
contrarul acestora.

Odată cu schimbarea guvernului, capitala a
fost aproape inundată de astfel de specimene,
oameni de cari n'am mai auzit de ani de zile
și pe care-i crezusem morți ori nivalați de mult.
Specimenele acestea nu locuesc la centru și
sunt productul exclusiv al provinciei. Sistemul
lor de a ajunge este acela de-a sta pe loc. Ei
stau; au darul înăscut al inerției. Ocupă un
loc definit în spațiu, așa că fatal, la un mo-
ment trebuie să dai peste ei. Întâmplările lu-
crează pentru aceștia. Ei stau și în timpul
acesta vremea se preschimbă. Moartea are
grijă din timp în timp să rărească rândurile.

Apoi alții pleacă, găsindu-și interesele
aiurea, ori nepriindu-le atmosfera monotonă
în care trăiau. Fatal, cei rămași, dela un timp
trebuie să se numere, și numărați așa cum
sânt, politica trebuie să-i împartă în partide.
Trebuie un număr hotărît de partizani când
sânt două tabere, pentru a putea lupta, și e
natural, că până să împorțezi pe altul, trebuie
să dai peste cel ce stă, și el, n'are de ce se
împotrivi. Așa că iată-l consilier comunal as-
tăzi, primar peste câțva timp, apoi când se
mai întâmplă cum s'a întâmplat la noi, să se
mai ivească și-un al treilea partid, cel
veșnic a stat, e firesc să devie și el un om
de Stat.

Luptele se dau aprige, tărăboiul se încinge,
conștiințele se etalează, banii isvoresc, as-
pectul obișnuit al micelor orașele se pre-
schimbă, cei din urmă bătăuși își aduc aminte
de rentabila lor meserie, și impasibilul nostru
specimen, fiind dat că deja a ocupat diverse
funcții însemnate, e purtat și el de curent în-

inte, și pus fără voe să candideze. De vorbit
nu vorbește, fiind dat că unui deputat nu i-se
cere absolut ca să vorbească, ci să fie un
număr, să îplinească o majoritate. Apoi
chiar dacă ar vorbi, ce-ar putea spune inertul
individ? Ce poate să facă o stridie,
de cât să-și deschidă scoica și să caște,
Ce poate să facă un zid decât să re-
percute? Cum se poate afirma o minte
care a stat într'un fund de craniu ca un bu-
rete într'un jghiab de stâncă? Să stai și să
taci, alii sfântă tăcere câte nu spui tu! Să stai,
ce dulce mai e numele tău lodină! Să fii
imuabil ca o piramidă peste care trece vre-
mea, și cu toate acestea să poți rezista ur-
tului, eternului cotidian, veșnicilor întâmplări
mărunte, și să n'ai puțința de a evada sau
curajul de a te sinucide!

Să te lași așa, să te ducă forța oarbă a vre-
murilor, să fii scândura netrebnică pe care a
rupt-o un puhoi dintr'un gard și-o duce în-
ainte, și să nu-ți fie rușine, să zici că ți se
cade! Să vii să te instalezi, să ți se pară că
locul unde te-a adus puhoiul ți-e familiar și
nu ți-e străin, și că-ți era desemnat de
mai înainte. O dulce inerție, ce mare mai
ești tu!

În jurul nostru viața pulsează; văd tineri
culți ce muncesc din greu, supuși de nevoile
zilei să facă cele mai ingrate meserii, muniți
frumoase cari nu au nici una din aceste două
mari calități pe care le-am spus mai sus,
care se istovesc și orbesc în beznă, care
pentru că n'au știut să se multiplice ori să
se furișeze, să-și plece urechea ca să prindă

dat naștere la conflicte dureroase între frați.

Un ziar însemnează în viața noastră publică o școală pentru marea masă a poporului retras de lumină. Un ziar răspândit are o influență tot atât de binefăcătoare pentru poporul nostru, cum are la alt popor o universitate. Un ziar este o tribună dela care apostolii credinții naționale vestesc cuvântul adevărului, adresându-se nu vlăstarelor tinere, ci oamenilor formați.

A încerca din motive personale să surpi încrederea poporului într'un ziar care se bucură de atâta simpatie și trecere, este o crimă tot așa de grozavă ca și când ai încerca să închizi o sută de școli sau de biserici. Ar fi un act de inconștientă, o dovadă că nu cunoști nevoile propriului tău popor, că nu-ți dai seama de vremurile, în cari trăești. Ar trebui să ne convingem odată că o calomnie la adresa unui ziar conștient de noblețea chemării lui, este tot așa de condamnată ca și o calomnie la adresa bisericii.

Datoria noastră este de a ne întări pe cât se poate presa, iar nu să ne-o distrugem noi singuri. Datoria noastră este de-a încuraja pe cuvântătorii dela acest amvon, iar nu de a-i caterisi atunci când ei nu dau adevărului haina pe care din cine știe ce capriciu, am dori-o noi.

Cu atâta mai condamnată este atitudinea acelor organe de publicitate, cari, din invidie, sau din lipsa de înțelegere a spiritului vremii, se fac crainicii tuturor combinațiilor fantastice menite a discredită un ziar, o instituție națională, singura care ne-a mai rămas independentă de voința celor ce ne urăsc.

un cuvânt din care va țese o intrigă, n'au știut să facă frumos la cucoane și să frecventeze faivoclocurile și saloanele, s'au n'au putut de multă viață ce ciocotea într'nșii să stea pe loc în atmosfera de provincie nepriitoare lor, și au luat-o morțiș înainte cu zăbala în dinți, ca să-și ducă răzvrățiile pretutindeni, zâmbind triști la cetirea acestor rânduri...

Ei zâmbesc, dar zâmbetul lor e fioros ca zâmbetul acela pe care-l zugrăvește agonia pe gura muribunzilor. Zâmbetul acela ascunde amărăciuni și înjosiri, maschează o revoltă ce mâne sau mai târziu va trebui, ori cum, să izbucnească.

Ei zâmbesc azi, par'că nu văd lumea care-i împresoară, parcă nu-și dau seamă că înfricoșata vreme curge peste ei și că în timpul acesta, cei undioși ca argintul viu, ori cei inerți ca beatele stridii, acaparează toate erarhiile și urcă toate măririle, bătându-și joc de ei.

Ei zâmbesc, dar mâne zâmbetul va dispărea și nefiind capabili de a urma cele două rețete amintite mai sus, având prea multă mândrie și prea multă inimă pentru a o face, își vor da seamă în sfârșit cât de năpăstuiți au fost, și vor începe să se strângă...

Durerile lor puse la un loc, vor face o forță covârșitoare, înjosirile mari le vor da avântul ca să crească ca un pulțoi și să se năpustească matca, și-atunci, revărsarea aceasta va fi în adevăr aceia mare, căci contra ei nu se va putea nimic opune...

București, 27 Martie 1911.

Să nu se uite că o singură rivalitate le este permisă ziarelor noastre: întrecerea în lupta pentru propagarea și întărirea sentimentului național.

Somațiune! În numele mai multor tineri români din Budapesta șomez pe domnii, cari în „Românul“ nrul 69 au iscălit declarația cu „Tinerimea română din Budapesta“ să-și publice numele, căci 40—50 de inși (dacă vor fi atâția) nu pot figura în numele celor 300 de studenți români, cari formează tinerimea română, dela cari domnii de mai sus n'au avut nici o încredințare.

Fiecare poate să se facă ridicol pe pielea lui, însă n'are dreptul acesta pe pielea altora.

Dionisiu Nistor,
stud. în litere.

A învins limba ungurească. Corespondența oficioasă a guvernului »B. T.« anunță azi, că limba ungurească va fi aplicată pe linia întreagă în procedura penală militară și că principiul cardinal al reformei e întinderea teritorială.

Din izvor semioficios din Viena se anunță de altă parte, că mai este o singură anevoință de învins: care să fie limba de desbatere în cazurile când incriminații sunt supuși austrieci, dar sunt însă împărțiți la trupe din Ungaria. Guvernul austriac e hotărît să nu se îngereze în raporturile naționaliste din Ungaria. Probabil va învinge punctul de vedere teritorial, pentru a nu deștepta ambițiile nașionilor negermane din Austria. Probabil deci că soluția va fi categorică, hotărînd pentru regimentele recrutate din Ungaria dreptul exclusiv al limbei ungurești, iar în Austria pe cel al limbei germane.

Ori care ar fi adevărul acestor informații inspirate, triumful punctului de vedere unguresc pare asigurat. Procesul de disoluție în sinul armatei a ajuns deci într'o fază și mai pronunțată și urmările lui fatale sunt ușoare de prevăzut. Le-am arătat într'un articol recent și nu putem decât să insistăm cu toată tăria convingerii noastre pentru o acțiune politică întinsă și energică din partea tuturor neamurilor nemaghiare din patrie.

Glasul liniștei. Din considerații de tactică guvernul a amânat o informare pozitivă a publicului unguresc, în chestiunea reformelor militare, până după Paștile catolice. Tratatul dela Viena au fost întrerupte și guvernul a reușit să potolească și cele din urmă agitații, stărnite de tratative. S'a instăpânit o liniște aproape deplină în lumea politică, căci tiradele despre demodatul liberalism kossuthist ale lui Iusth — tirade cărora le-a dat erii, cu prilejul onomastice sale, încodată vânt — întocmai precum și conflictul dintre Polonyi și francmasoni sunt chestiuni prea indiferente decât să poată arunca valori remarcabile.

Instăpânită liniștea în lumea politică ungurească — observăm abia cât de adâncă e liniștea în lumea noastră politică. Amușită gălăgia imperialistă — auzim abia glasul dodonic al liniștei din crângurile noastre cele mult părăsite de viață. Da, căci liniștea din viața noastră grăiește și are glas, un glas înfiorător, care ne muștră fără îndurare, pe toți cei vinovați de multele dureri ale veșnicei noastre stări pe loc...

Adunări pentru votul universal. Liga votului universal plănuiește un mare meeting la Arad, la care vor lua parte mai mulți membri al ligei. Încă nu se știe ziua anumită a meetingului dar dacă se vor isprăvi pregătirile, probabil să aibă loc în ziua de 23 sau 30 Aprilie. La acest

meeting vor lua parte pelângă alți oricâți câțiva delegați ai partidului independent în Ungaria cu Iusth și mai mulți deputați kossuthiști.

Drepturile limbei croate și reforma litară. Duminecă și Lunia trecută deputații au ținut o consfătuire în care au discutat drepturile limbei croate față de reforma litară. Locul de frunte l-a ocupat discuția referitoare la limba honvezimil.

În ședința de Luni raportorul Papraton adus la cunoștința banului gravaminele deșilor. Ziua următoare Tomasić a spus, că limba honvezimil croate nu poate fi luată între mâinile deputaților, întrucât cunoștința limbei ungurești e necesară chiar din punct de vedere oportunist, fiindcă ofițerilor pe lângă limba croată li-se impune cunoașterea încă a limbii. În urma comunității teritoriale cu Ungaria a doua limbă trebuie să fie necondiționat ungurească.

Banului i-a răspuns deputatul Turković nând, că limba de comandă a honvezimil e cea croată și aici nu să admită nici o schimbare. Cât privește calificăția cunoștințelor baste ale ofițerilor, cererea deputaților e înțelegătoare, deși chestiunea aceasta aparține competenței Coroanei.

Din tabăra Slovacilor

Impresia discursului lui Rakowszky și Szmrecsányi. — Tactica primului-ministru slovac. — Curente de nemulțumire cu conducerea partidului. — Un fruntaș slovac

Budapesta, 12 Aprilie 1911.

(Dela corespondentul nostru). Am găsit astăzi prilejul să vorbesc cu unul din membrii marcanți mai tineri din tabăra slovacilor noștri de luptă slovacă. Era firesc să convorbirea noastră să atingă situația politică. I-am amintit fruntașului slovac cursul discuțiilor parlamentare din zilele următoare asupra chestiunii naționale, mai ales oratori au pus în discuțiune și chestiunea slovacă.

Cititorii își amintesc că deputații populari Rakowszky și Szmrecsányi, doi slovaci renegați, au rostit câte o vorbă de vântare, cerând, spre marea surpriză a legilor lor unguri concesiuni naționale pentru slovaci.

L'am întrebat pe interlocutorul meu ce impresie au făcut acele cuvântări între slovaci.

— Am constatat cu toții, îmi zise, că oamenii aceluiaș partid cari până acum au fost cu violența cea mai mare pe deplin naționaliști, au recunoscut în plin parlamentul nostru are trebuință de învătare de funcționari slovaci. Ei recunosc că administrației și a justiției trebuie să fie slovacă și că judecătorul trebuie să fie slovac al limbii poporului.

Dar pentru ce dnii Rakowszky și Szmrecsányi nu și-au dat seama de aceste lucruri atunci când erau la putere, sub regimul liberal, când ar fi putut face îmbunătățiri în rutele azi de ei? Evident că toată dragostea pentru Slovaci e o apucătură de tactică, să-și recâștige simpatia pierdută a poporului nostru, dela care nu au mai putut câștiga decât un singur mandat de deputat, pe care l-au obținut din odinioară partea cea mai mare a mandatarilor erau slovacăști.

Oricum ar fi însă, cuvântările lui Rakowszky și Szmrecsányi confirmă nemulțumirea naționalităților și constituiesc o acuzație la adresa tuturor guvernelor de până azi. În fața noastră năvălirii aceste cuvântări ne dau o satisfacție deosebită. Deputații unguri confirmă singuri acuzația Björnson.

— Cum au fost comentate declarațiile acestor tați în presa slovacă?

- Toate ziarele noastre, cu o singură excepție, i-au atacat pentru nesinceritatea lor, făcându-le criticile pe cari și-le-am arătat mai

- A fost totuși o excepție mi-se pare.

- Da, *Narodny Novine*, din Turocz-Szentimre, ziarul bătrînului luptător *Svetozar Hurban-Voianski* a avut marea naivitate de a face elogii lui Szmrecsányi, dar a primit imediat un răspuns îndesat dela celalalt ziar din localitate „*Narodny Hlasnik*“ al vrednicului luptător *Dr. Milan Ivanka*, fostul deputat.

- Ei și nu i-s'a aruncat lui Hurban acuza de tra-

- Nu, îmi răspunse zîmbind tînărul fruntaș care cunoaște bine conflictul din jurul *Triunghiului*. La noi asemenea acuze nu se aruncă nicicînd ușurîntă. Bunul bătrîn Hurban e om de omenie; are cel mult păcatul că are o menținere cam conservatoare, ceia ce îl face să aibă o simpatie pentru partidul popular-catolic. Dar tineretul la noi e foarte înaintat în vederile sale politice și vede mica noastră mîntuire în democratismul cel mai radical.

- Este adevărat ceia ce a spus primul-ministru Hérissevry în parlament că „agitațiile“ între Slovaci au fost?

- E o apucătură. Dacă ar fi adevărat, ar fi pentru noi. În realitate guvernul, văzînd călănia proceselor politice, le-a pus un capăt. A dat procurorilor un ordin în acest sens și vine și constată că „agitațiile“, prin mare și nemulțămirea a încetat între Slovaci, deodată au încetat și procesele pe cari el însuși le suprimate. Cum vezi, e un procedeu foarte simplu și comod, de a proiecta despre noi o imagine falsă în străinătate spre a ascunde adevărul. Noi însă nu avem să ne plîngem prea mult, căci, cu acest metod, mai răsuflăm și noi puțin. Pînă cînd? nu știu. Probabil cînd guvernul va avea iarăș nevoie de speria opinia publică și opoziția unguerească „progorita primejdiei naționalităților“. Atunci va pune degetul pe buton și procesele și „agitațiile“ vor începe să curgă iarăș pe capul nostru.

- Am auzit că și între Slovaci s'au ivit unele semne de nemulțumire împotriva conducerii partidului. E adevărat?

- Prea adevărat. Nici noi nu sîntem mulțumiți cu felul cum sînt conduse trebile noastre. Sînt oameni activi în parlament. Pînă acuma nici unul dintre ei nu a luat cuvîntul în discuția meră dela alegeri încoace.

- Nu au însă împrejurări atenuante?

- Ba da. Așa de pildă Juriga, care a stat ani în temniță a fost aproape zdrobit suferințele de suferința asta. Îl ții minte ce viu și expansiv era, acum vre-o patru ani. Acuma sistemul lui nervos e zdruncinat și-i trebuie multă vreme ca să se reculegă.

- Ce face Blaho?

- Doctorul Blaho, ce-i drept, în parlament are un rol însemnat, dar acasă la noi e în doială omul cel mai activ și are merite importante. A organizat viața economică a țării și a ținut foarte mare. A înființat în fiecare județ o cooperativă și a pus baza unei nașnice organizații economice a poporului pe temelii naționale. În același timp el a îndrumat tineretul slovacesc către Boemia și Moravia, nu către carierele improductive intelectuale, ci către școlile de agricultură și comerciale. Prin urmare îi ertăm bucuros inactivitatea din Cameră.

- În asemenea împrejurări am ierta și noi cu plăcere inactivitatea multora dintre fruntașii noștri, mi-am despărțindu-mă de prietenul slovac și mulțumindu-mi pentru interesante informații.

Amintiri despre Mihail Eminescu.

Duminecă la 2 Aprilie n. a avut loc în Cernăuți a patra șezătoare literară a societății „Junimea“. Cu acest prilej dl Tudor Ștefanelli, membru al Academiei române, a rostit un frumos discurs în care a spus câteva lucruri necunoscute din viața marelui poet Mihail Eminescu, al cărui prieten de copilărie a fost dl Ștefanelli.

Iată ce a spus, între altele:

Eminescu a venit în Cernăuți la etatea de 8—9 ani, unde a făcut ultimele două clase primare și din cele liceale. Între poet și dl Ștefanelli se leagă prietenie în anul 1862 în clasa a II-a gimnazială. Eminescu fusese cu o clasă mai înainte. Eminescu excela, fiind cel mai bun, la religie, care era predată de un profesor foarte serios, la limba și literatura română, precum și la istoria națională. Pe-atunci în gimnaziu era o singură oră pe săptămână de literatura română, pentru istorie însă nu era nici una, fiind oprit Românilor acest obiect. Profesorul Pumnul, pe care adesea îl suplinea, I. Sbierea, în aceaș oră preda și din istoria strămoșească. Pumnul suferia pe acea vreme, elevii lui îl petreceau de obicei pînă la trăsura. Eminescu îl însoțea chiar pînă acasă. Odată l-a întrebat pe Eminescu de n'are cărți de istorie să le împrumute; el spuse că are, dar nu sînt cărți de școală. Am aflat apoi că a împrumutat și transcris manuscrisul dela Pumnul: cerîndu-i colegii, l-a dat — dar cu condiția să nu-i îndoiască foile. Se ocupa în special cu istoria popoarelor celor mai vechi, avea o carte: *Geschichte der Welten*, pe care o lua cu sine chiar cînd mergea la plimbare. În primăvara anului 1863 Eminescu dispăre din Cernăuți; vine apoi în toamna anului 1864 spunînd că voiește să dea examenele și să fie iarăș cu colegii săi. În viața de școală Eminescu era voios, se juca împreună cu ceilalți.

D. Tudor Ștefanelli, după-ce zugrăvește fapta de copil a poetului, istorisește cum odată, pe cînd dansul printr'o critică împrejurare ajunsese să fie oprit la carceră, Eminescu a venit la el cu buzunarele pline de covrigi — luați pe bani împrumutați dela servitorul Onofrie. Eminescu a mai stat în Cernăuți pînă după moartea lui Pumnul, dar examenele nu le-a mai dat. Totuși timpul nu și-l pierdea, chiar din latină, eu care nu se prea împăca, pe cînd eram în Viena — spune dl Ștefanelli — îmi recita versuri din Horațiu. Elevii de gimnaziu aveau pe-atunci o bibliotecă, care era acasă la A. Pumnul.

Eminescu citea mult, unele cărți le lua și acasă — în deosebi: *Letopiseștile lui Kogălniceanu*; citea și cărți germane. D. Ștefanelli pomeneste: „*Mithologie für Nichtsstudierenden*“ — pe care chiar o arată publicului. D. Ștefanelli l'a întrebat de ce citește aceea carte, care nu-i de studiu — la care întrebare Eminescu răspunde:

„De am gust să mă ocup de ceva serios, nu mă țin de program.“ Acea carte a dat-o Bibliotecii studenților gimnaziști — iscălindu-o cu mîna proprie; acum e în posesia d-lui Tudor Ștefanelli.

Conferențiarul vorbește apoi de trupa de teatru a d-nei Fani Tardini, și influența teatrului (dela care nu lipsea).

În ultimul timp al petrecerii în Cernăuți, Eminescu stătea la Pumnul acasă, fiind și bibliotecar.

Știa locul fiecărei cărți, cînd i-se cerea vreuna, simțea o deosebită plăcere prin siguranța cu care o scootea. La moartea lui Pumnul, spre seară ducându-mă acasă la Eminescu — spune dl T. Ștefanelli — l'am găsit cu ochii înecați în lacrimi.

După moartea lui Pumnul, Eminescu părăsește Cernăuțul, în urmă revine iarăș cu o trupă de teatru; se spunea că, s'ar fi îndrăgostit de-o frumoasă artistă cu numele: Eufrosina Popescu, care-l făcuse să fie suflor la acea trupă. D. Ștefanelli spune că a căutat să-l afle, dar nu l'a găsit. Pe cînd era în Viena, într'o noapte poetul scapă câteva cuvinte despre iubirea sa, dar în urmă n'a mai voit să spună nimic.

În acea noapte, cînd n'avuseseră toți împreună zece creștări să dea portarului pentru a le deschide poarta unde găzduiau — Eminescu spusese că a făcut și versuri aceleia de care se îndrăgostise.

D. T. Ștefanelli spune că acele poezii trebuiesc să fie cele două publicate în „*Familia*“ — 1868: „*La o artistă*“ și „*Amorul unei marmore*“.

Eminescu a iubit țara noastră, ea a contribuit la formarea poetului, noi ne vom mândri prin traiul poetului în mijlocul nostru, din care motiv chiar, el va fi și va rămănea mai mult al nostru.

„De vor tăcea ei, pietrele vor vorbi“.

Ziarul nostru popular „*Tribuna Poporului*“ publică în numărul ei din urmă sub titlul de sus, articolul de mai la vale, pe care-l reproducem, pentru frumseța lui literară:

Venise primăvara, cu pomii înfloriți, cu lunile pline de verdeață proaspătă și tînără. Adiau vânturi calde și răsufletul înviorător al primăverii trecea prin aer, deștepta viața tuturor viețuitoarelor, și se pogora dulce în suflitele oamenilor. Mîntuitorul nostru se gătea pentru marea jertfă a dragostei ce o purta oamenilor, pentru jertfa lui mîntuitoare de pe cruce. Cel ce pogorise din cer viața cea nouă, adevărul cel nou, simțea că vremea aceasta de primăvară e mai potrivită ca să arunce în lume pilda cea mare a dragostei adevărate, care avea să fie izvorul din care veșnic să se născă credința în biruința adevărului și a dreptății.

Din satul Betania, din apropierea cetății sfinte a Ierusalimului, se pregătește Mîntuitorul pentru drumul lui cel aducător de viață, se pregătește pentru a da proba cea mai mare a adevărului învățaturii sale pe care o pogorise din cer. Și cum adevărul niciodată nu se arată oamenilor cu pompă mare și strălucită — care-i bună să iee vederile oamenilor — ci vine desbrăcat de orice podoabă deșeartă. Mîntuitorul n'a dorit să între în Ierusalim în sunet de trîmbițe și surle, ci și-a adus pe cel mai blînd și mai umil animal, în loc de car triumfal. Pe puil asinei voise el să intre în cetatea sfîntă, și să-și înceapă patima cea de bună voie.

Dar adevărul și dreptatea deși se ascunde să nu fie cunoscut, se simte. În marea cetate a răsăritului, multime mare de popor iasă întru întîmpinarea Domnului, ramuri verzi de maslin, înghenunche în fața celui ce venea plin de umilință, îi presară drumul cu ramuri verzi — chipul biruinței — și în culmea însufletirii adevărate își aruncă vestmintele în calea celui pe care-l simțeau învingător, și-i strigă mii de glasuri „*Osana, fiul lui David*“.

Poporul asuprit de farisei și cărturari, poporul mut, care nu cuteza în fața stăpînitivilor să spună pe față că Christos este fiul lui Dumnezeu, acum la intrarea lui în Ierusalim uită de domni, uită de poruncitori, uită de necazurile ce i-le-or putea face cei mari pentru îndrăzneala aceasta, și strigă însufleții: „*Osana, fiul lui David*“.

Poporul acesta umil și mut simte apropierea biruinței legii cele nouă, simte pogorirea adevărului în lume, și cînd crede în biruința adevărului, nu-i mai pasă de orice primejdii ce i-ar putea coborî asupra capului cei mari și puternici pentru că mărturisesc biruința adevărului, și strigă „*Osana*“.

Le-a fost dat celor săraci, celor necăjiți, celor neștiutori să-i facă primire sărbătorească Mîntuitorului, cînd El venia în Ierusalim, în numele adevărului să-și înceapă sfintele lui patimi.

Cei mari și puternici ai țării, ai poporului, fariseii și cărturarii n'au ridicat nici o mîlădiță verde în calea Mîntuitorului. Ei din veci dușmani erau ai adevărului, și pe cel ce venia în Ierusalim, fiind El însuși adevărul, de mult nu-l puteau suferi, iar acum și urechile lor se îmbolnăveau, ascultînd strigătele poporului, auzind „*Osana, fiul lui David*“. Ei se vor fi gîndit: nici atîta putere n'avem noi să întunecăm adevărul? Noi, da, sîntem niște ticăloși, adevărate morminte spoite, așa cum ne-a spus Christos, dar pentru aceea să n'avem noi puterea să amuțim glasul adevărului? Sîntem așa de slabi, încât nu mai știe poporul nici o frică de noi?

Ocazie de cumpărat mobile!

În cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobile de fabricanți de Székely și Réti mobile în Marosvásárhely Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Și după ce vor fi dat porunci oamenilor de rând să tacă, și după ce i-or fi ghioldit și pământ prin sbirii lor, au văzut că o singură cale mai este pentru acoperirea adevărului: Să-l roage pe Mântuitorul ca el să poruncească popoului să tacă. Altfel nebunii aceia vor striga mereu „Osana”. Mântuitorul însă, știind ce-i doare, știind ce are să urmeze în viitor, le-a zis cu blândeța lui cea dumnezească „De vor tăcea ei, pietrele vor vorbi”.

Ca și când le-ar fi zis: E așa de drept că eu sânt fiul lui Dumnezeu și am venit în lume pentru mântuirea neamului omenesc, încât, ori cât vă va cădea de rău vouă, de nu va mărturisi-o aceasta poporul, vor căpăta pietrele glas, și ele vor mărturisi. Că-i așa de mare puterea adevărului, încât nici încuietorile celea mai grele nu-l vor putea ține pe veci închis. Ci pentru fiecare adevăr sosește timpul, când trebuie să iasă în lume învingător, să strălucească și să lumineze.

Credința aceasta în învingerea adevărului ne dă nouă, popoului românesc, puteri nesecate de muncă întru câștigarea drepturilor noastre. Drepturile popoului românesc dela noi, sânt socotite de cei mari bune să fie întunecate și ascunse. De câte ori vre-unul dintr-ai noștri cutează să ridice mai sus capul și să spună că biruința drepturilor noastre trebuie să vină, fariseii și cărturarii dela putere cearcă să închidă gura, pentru că dușmani ai adevărului fiind, nu-l pot suferi. Prin jandarmi și pretori, prin Mangra și Burdea, cearcă să astupe gura celor ce vestesc adevărul drepturilor noastre ca popor. Vreau să arate lumii sau că noi n'avem îndreptățire la nici un drept ca popor deosebit, sau, dacă avem, dreptul acesta ni-se și dă.

Ca și fariseii și cărturarii, știu că nu sânt în slujba adevărului. Dar să gândesc: adevărul nu-l vom putea noi acoperi nici prin jandarmi, nici prin pretori, nici prin trădători?

Adevărul scormonește însă, sapă tot mai adânc în sufletul popoului nostru. Tot mai tare se înrădăcește convingerea că noi numai ca nație deosebită putem trăi pe plaiurile noastre strămoșești. Cu cât vom fi mai pătrunși de acest adevăr, cu atâta se vor ridica mai mulți cari să ne vestească crezul național, mai mulți cari să iese în calea acestora strigându-le „Osana”. În șiruri tot mai dese se vor strânge aceia cari nu se vor mai teme nici de jandarm, nici de solgăbirăi, ci punându-se în fața tuturor primejdiilor, vor striga „Osana”, celor ce vestesc crezul nostru politic. Și când sufletele se vor umplea de acest adevăr, zadarnic vor veni fariseii și cărturarii să ne strige: opriți-i să nu mai strige! Căci atunci de n'ar vorbi ei pietrele ar căpăta glas, și ar trimbița lumii adevărul pentru care luptă neamul nostru. Pentru că adevărul e făcut să biruiască, chiar când e răstignit pe cruce.

Din România.

Reorganizarea învățământului particular. Deoarece direcțiunea învățământului profesional și particular are sarcina să se ocupe de foarte multe rezolvări de hirtii, mai cu seamă că învățământul particular a luat o mare dezvoltare, s'a hotărât să se înființeze pe lângă această direcțiune un nou birou.

Cu modul acesta lucrările se vor rezolva cu mai multă ușurință.

C. Arion, ministru al instrucțiunii publice, proiectează odată cu facerea unei legi pentru reorganizarea învățământului particular și crearea unei direcțiuni care să se ocupe numai cu acest învățământ.

Necesitatea unei reorganizări în această direcțiune se impune de altminteri mai cu seamă că în ultimul timp, învățământul privat a luat o foarte mare dezvoltare.

Macedo-Români și Grecia. Marți seara a avut loc, în București, o sfătuire a membrilor societății »Macedo-Române«, cu

privire la tratativele ce se urmează pentru reluarea relațiilor dintre România și Grecia.

Au luat parte un mare număr de macedoneni.

Prezidează dl Dr. Leonte, președintele societății de cultură Macedo-Română.

Dl Dr. Leonte, președintele societății a arătat rezultatul intervențiunii la dl Titu Maiorescu, ministru de externe.

D-sa declară că guvernul român a arătat o deosebită sollicitudine pe care nu o va desminti niciodată, — intereselor românismului în Macedonia.

Nu e mai puțin adevărat însă că e o naivitate a crede cineva că Statul grec ar putea avea vre-o influență asupra patriarhatului — care e o instituție de sine stătătoare.

Guvernul român a pus mai pre sus doleanțele macedonenilor în toate relațiile cu Statele balcanice și va stăruii ca dreptatea cauzei aromânilor să triumfe.

După cele spuse de dl Maiorescu, — relațiunile cu Grecia sunt oficial începute, și pe cât se va putea, din noua situație se vor câștiga unele avantagii.

Trebuie însă să fim liniștiți și să nu lucrăm cu patimă într-o chestiune pur națională.

D. Titu Maiorescu are intenția să îndrumeze pe căi mult mai bune intervențiile de ori ce natură făcute de România, să taie sinecurile și să oblige pe studenții macedoneni ca să urmeze cursurile universităților din Turcia.

Au vorbit apoi dnii Dionischiotu, N. C. Furca, V. Covată, dr. Papagoga, dr. Dudumi, dr. Pucerea și alții.

Toți acești oratori s'au ridicat în contra reluării relațiilor cu Grecia, declarând că o împăcare sinceră e imposibilă, atâta vreme cât în Macedonia chestia bisericească a aromânilor nu va căpăta o soluție definitivă pentru recunoașterea preoților români, și atâta vreme cât patriarhatul va înțelege să continue opera lui care a născut, conflictul de acum câțiva ani.

După aprinse discuțiuni, s'a hotărât ca o comisiune de macedoneni să se prezinte din nou d-lui Titu Maiorescu și să-l roage ca să aibă grije ca noile tratative să nu creze în Macedonia noi nemulțumiri.

Nou observator astronomic în București. Lucrările pentru construirea noului observator astronomic dela Filaret sunt aproape terminate.

Noul observator este făcut după modelul celebrului observator din Ucele, aproape de Bruxelles, care este unul dintre cele mai bine instalate din lume.

Noul observator va avea o lungime puternică permițând în același timp și observarea cu fotografierea.

Cupola singură costă aproape 45 mii lei și lunetele 70 mii lei.

Observatorul va avea deasemeni pendule și toate celelalte instalațiuni necesare, cari vor pune observatorul la nivelul celor mai bune din străinătate.

▼	ANUNȚURI!	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribuna«.	▼

Din străinătate.

Revolta Albanezilor. Trupele de guvernul din Constantinopol au de pe întreaga linie lupta în potruva revoluționare. După o telegramă din Ionic, armata a repurtat o învingere Albanezilor, cari s'au retras spre Tuzi, căzut în mâinile lor. O parte din vinși au trecut granița spre Muntenegru unde sunt primiți cu toată ospitalitate. Față de politica nesinceră a Muntenegru care cu toate asigurările păstrării neapăsării ajutoră pe revoluționari, guvernul Constantinopol a hotărât să ia măsuri energice, trimițând pe câmpul de luptă două batalioane de armată. Comandantul al Muntenegrului conține de vățirea de acuzație, că regatul ar fi banezilor puști sistem Mauser, că armata muntenegreană are alt sistem de pușcă.

Totodată se anunță, că regele Nicolae ocazia unui prânz de gală a spus, că rește din inimă pacea cu Turcia și speră că Turcia va înăbuși în timpul cel scurt revoluția. Muntenegru n'a comuncat mic ce ar schimba părerea puterilor Balcani.

Osândirea ofițerilor în Portugalia. Tribuna militar din Lisabona a adus seara în afacerea conjurației ofițerilor osândiți cu tradarea de patrie. General Pedro, împreună cu zece ofițeri au fost osândiți: șase ofițeri au fost osândiți dela 4—6 ani, iar 2 ofițeri dela intendență la 6 luni temniță.

Țarul și Țarevna în Germania. Țarevna vor merge și anul acesta în Germania, unde vor rămânea mai multă vreme în castelul din Freiberg. Țarevna fiind bolnavă va urma cura dela Neulheim.

Nenorocirea unor soldați. Douăzeci de soldați dela tren treceau pe străzile Hamburg spre locul de exercițiu, însoțiți de un ofițer major. Alunecând calul sergentului, acesta a căzut care cădere a produs spaimă în caii cari duceau transportul urma cărei, luându-i la fugă a răsturnat ruța, și în ea și pe soldați cari se aflau în ea. Șapte soldați au suferit leziuni, unul chiar mortale.

Sultanul Turciei în Macedonia. Sultanul turcești publică programul oficial pe călătoria Sultanului în Macedonia și Albania.

Călătoria va avea loc în luna Iunie. Constantinople sultanul se va duce la Salonic vas de război mai întâi la Salonic, și sta o zi. Aici va vizita orașul și va delegațiunile tuturor breslelor.

Din Salonic se va duce la Scopie și sta patru zile în care timp va vizita Casovei și mausoleul Sultanului Murad.

Din Scopie Sultanul se va duce la Bitolia și apoi la Bitolia. În aceste două localități sta 3—4 zile și va lua parte și la o sărbătoare a sealemlăcului.

Din Bitolia se va întoarce iarăș la Salonic de unde în același vapor de război va merge înapoia la Constantinopol.

Sultanul va fi însoțit de 2 fii ai săi, de un mare vizir, ministrul de război și ministrul marinei.

Guvernul crede că această călătorie va aduce tribui mult la mărirea popularității noului sultan și la pacificarea provinciilor răsăritice.

Ultima șezătoare literară din Caransebeș.

Când ne cugetăm cât de restins e numărul instituțiilor noastre culturale, trebuie să ne înveselească ori și ce mișcare culturală la noi. Conferințele culturale dela Caransebeș sunt de o deosebită importanță, mai ales pentru motivul că ele au întrecut prin succesul lor toate așteptările și au fost cercetate de-un public atât de numeros cum nu s'a prea văzut la noi. Rezultatele frumoase în viața românească de aici nu vor în tăzia.

Pesele corale s'au executat și de data asta cu precizie de Reuniunea de cântări condusă de dl Achim Alionte. Începutul s'a făcut cu piesa bazie, cor mixt, »Morarul« și s'a sfârșit cu semnificativa eremiadă națională »Oltul geme«.

Conferința dlui Izidor Tatar despre »Starea comerțului și a meseriilor la Români«, a fost foarte instructivă. Dsa a pus degetul pe ranele națiunii, și a spus că comerțul tânjește la noi pentru că ne lipsește nouă Româniilor »spiritul de întreprindere«, nu voim a scruta mijloacele de azi. Câtă brumă de comercianți și industriași avem vegetează numai, căci le lipsește cartea, cunoștințele tehnice. Dsa apelează la toți cărturarii satelor, conjurându-i a ține să ne deie o succrescență a clasei de mijloc, care să aibă pregătiri culturale mai tehnice. Apelează în sfârșit la sentimentul nostru național conjurându-ne să sprijim numai industria și comerțul național. »Noi prin noi și totul pentru națiune« sunt clasicele cuvinte prin cari conferențiarul și-a încheiat conferința în aplauzele publicului.

Dl cleric Coriolan Buracu a ținut să facă școala națională a neamului prin declararea cu o îndemânare neîntrecută a poeziilor »Noi vrem pămint« și »Gratul neamului« de G. Coșbuc.

Ne-au procurat câteva momente de deosebită înălțare sufletească dsoarele Olga Beuca, care cu o voce dulce și puternică ne-a cântat »Doina codrului«, »Steiuța« și »Unde gândul«, iar gentila dsoară Florica Barbu a acompaniat-o la pian cu o deosebită precizie. Aplauzele publicului nu fost cea mai cizantă dovadă despre succesul desăvârșit al acestor dragălaşe debutante.

l Petru Florian ne-a delectat mult prin declamarea cu sentiment și humor a poeziei lui Speranția »Șatra țiganului«.

Dl cleric Jigorea ne-a delectat cu vocea-i dulce și limă în ezecuirea pieselor: »Pescarul«, »Foaie verde« etc.

Cea mai bună dispoziție au provocat o dnu C. Albulescu și C. Straiță prin predarea corectă a conșonetei humoristice »Țiganul în căruță«.

Un »Mulți ani« înnotat cu foc de Reuniunea de cântări, părea a spune că mica academie a științei și artei naționale din capitala Severinului își închide pentru astimp sesiunea. Atât debutanții, cât și inițiatorii acestor frumoase manifestațiuni culturale pot privi cu mândrie la succesele secerate. Deie cerul ca acest *laudabil început* să fie continuat în viitor tot cu mai multă însuflețire și dragoste pentru cultura și prosperarea neamului. *Correspondent.*

Duminecă, la ora 1 va fi un mare banchet în Crucea-Albă. Șezătoarea va avea loc seara. Invitări speciale nu se vor face. Vom publica însă la timpul său un program detaliat al serbărilor.

După șezătoare va urma o petrecere cu danț, la care vor fi rugate doamnele și domnișoarele să se prezinte, potrivit caracterului serbării, în costumul nostru național.

— La »Reuniunea femeilor române din Arad și provincie« s'au înscris:

1. Dna văd. Persida Secula, din Șiria, membră fundatoare cu cor. 100.

2. Dna Sofia Secula, din Șiria, membră fundatoare, cu cor. 100.

3. D-soara Cornelia Secula, din Șiria, membră pe viață cu cor. 40.

— Confiscarea unei colecte slovace. Sânt cunoscute calamitățile la cari sânt expuși copiii nemaghiarilor în școalele ungurești. Sânt cunoscute de asemenea și mijloacele de terorism dizgustător al profesorilor arpadieni, exercitate asupra elevilor, în caz că aceștia ar încerca să-și manifesteze simțămintele. Batjocuriți, călcați în demnitatea lor națională și din cele mai multe ori neîndreptățiți la clarificare, elevii nemaghiari dela școalele ungurești au totuși un folos din acest tratament brutal și disgustător. Deșteptarea sentimentului național, în caz că acesta dormita încă. Și pentru aceasta au să multămească sistemului de educație ungurească care în loc să crească prieteni crește dușmani neamului stăpânitor.

Dați afară din școalele ungurești, din cauza propagandei panslaviste desfășurate de ei, — după cum spun foile ungurești — elevii Slovaci au cerut ajutorul mai multura, pentru continuarea studiilor. Directorul filialei Băncii populare, din Verbo a deschis o colecție publică, încasând în vreme scurtă 3641 cor. și 17 fileri. Deodată cu acțiunea directorului Ioan Czablic a solicitat sprijinul societății în interesul elevilor și »agitatorul« Ioan Lichtner din Brezova, care de-aseenea a început colecția. Primpretorele din Miava, Filberger (ce ungar neaoș!) aflând despre colecția lui Lichtner l-a amendat cu 2000 cor., pentru colectare neanunțată, care amendă Lichtner a plătit-o momentan. Primpretorele ca să-și câștige merite patriotice, a trimis în acelaș timp și o comisie rogatorie la oficiul pretorial din Verbo, ca să sechestreze colecția de 3641 cor. 17 fileri a lui Czablic, depusă la banca pe care o conduce dânsul. Primpretorele din Verbo a somat pe director să-i pună la dispoziție suma colectată fără permisiune prealabilă. În urma acestei somări slovacii au arătat cazul ministrului de interne, care a cerut transpunerea actelor la minister spre a fi studiate.

Sechestrarea celor două colecte a produs mare agitație între Slovaci, cari s'au arătat totdeauna la înălțimea chemării lor când împrejurările le reclamă împlinirea datoriilor față de neam. Am putea învăța multe dela Slovaci.

— Cu aeroplanul din Londra la Paris.

Aviațiunea a înregistrat eri un nou succes remarcabil, care a fost salutat cu mult entuziasm în lumea apuseană. Aviatorul englez Prier a făcut adecă eri drumul aerian dela Londra peste canalul Mânecii până în preajma Parisului. Mașina a fost și de data asta de sistem Bleriot.

Iată telegramele cari anunță azi acest record: Prier și-a început sborul la ora 1 și 37 minute după amiază plecând dela aerodromul din Hampdon cu acelaș monoplan cu care Leblanc făcuse anul trecut mari distanțe în ținuturile dela Ostul Franței. A executat la început câteva virajuri minunate și apoi s'apornit apoi săgeată în direcțiunea Parisului. Canalul l'a trecut la Dover în timp de 16 minute, menținându-se la o înălțime de peste 1000 de metri. Până

la Obeauvois l'a favorizat o vreme frumoasă, de-acolo însă de multe ori era să rățăcească direcția, atât de deasă era ceața prin care străbătea. Distanța de vreo 400 de km. a făcut-o în timp de 4 ore și 8 minute, căci la orele 5 și 45 de minute după amiază a aterisat neted în Issy les-Moulineaux.

— Distincția contelui de Montecuccoli. Din Viena se anunță că Majestatea Sa a conferit contelui de Montecuccoli, amiralul suprem al marinei, ordinul *Lănei-de-aur*, drept recunoștință pentru meritele ce și a câștigat distinsul soldat cu organizarea pe baze moderne a marinei. Dea amiralul Tegetthoff e singurul caz acesta, ca comandantul marinei să primească o atât de strălucită distincție.

— P. P. S. S. L. L. Episcopii V. Hossu și M. Cristea au primit patronajul expoziției aranjate de către Reuniunea economică a cottului Caraș-Severin.

— Pomenirea președintelui Iosif Sterca-Șuluțu. Aflăm, că din prilejul înmormântării regretatului Iosif Sterca-Șuluțu, fostul președinte al »Asociațiunii« s'a ivit ideea, că în loc de cununii peritoare să se oferească oare cari sume de bani pentru un fond, cu numele răposatului, menit a încuraja din interesele lui, scrierile istorice și etnografice, pentru cari se interesa și regretatul Șuluțu cu preferență. Spre acest scop s'au depus la biroul »Asociațiunii« următoarele sume: Despărțământul Cluj al »Asociațiunii« 20 cor. Inst. »Economul« Cluj 20 cor. Dr. E. Dăianu, proto-pop Cluj 10 cor. — Toți cei ce cinștesc memoria bărbatilor aleși, vor adauge obolul lor la acest fond cu frumoasă menire. »G. Tr.«

— Recensământul în Olanda. Se anunță din Haga că conform recensământului din anul acesta populația Olandei a atins de 5,853.037. Teritoriul țării e de 33.079 kilometri cadrati. Contingentul de suflete pe un kilometru cadrat e de 177. Cele mai mari orașe sunt: Amsterdam-ul cu 566.927 locuitori, Rotterdam-ul cu 415.168, Haga cu 272.887, Utrecht-ul cu 188.877, Groningen-ul cu 74.596.

Olanda a rămas deci și pe viitor pământul locuit de populația cea mai deasă.

— Nu dați arme în mâinile copiilor. Un nou accident tragic întâmplat ieri în Budapesta reînvie eterna îndrumare către părinți să nu dea arme în mâinile copiilor.

Eri după amiază, un elev de clasa VI-a gimnazială Vársonyi Béla, în vârstă de 12 ani, luându-se la ceartă, în cursul jocului, cu un alt băiat de 6 ani, cu numele Hohl Sándor, voin să-l înfrice a împușcat cu o pușcă Flobert înspre el. Clonțul mic l'a nimierit însă pe Hohl drept în inimă, omorându-l pe loc.

— O rugare înduieșitoare. E înduieșitoare vorbirea căpeteniei tribului de indieni Aopi, care numără de-abia 700 de suflete, prin care roagă pe președintele Statelor-Unite să le redea libertatea. Este dorul poporului natural, după stările patriarhale în cari a crescut, și ura lui față de cultura care îi stânjenește în viața lor, cu instituțiile și cu legile ei. Ce lipsă au ei de școală, când ea le răpește mulțămirea vieții pe care le-o dedea libertatea nețărâmură? Ce lipsă au ei de administrație și de legi, când ele îi amendează, îi închid și îi bat. Și vocea asta a omului natural e în orice caz înduieșitoare.

Trimis de Indieni, șeful tribului a vizitat în palatul său pe președintele republicei, căruia i-a adresat următoarea vorbire:

»Părinte mare și înțelept, poporul plânge zilele acele fericite și frumoase, când fețele

INFORMAȚII.

ARAD, 13 Aprilie n. 1911.

— Șezătoarea literară dela Dumineca Tomii. Precum am anunțat șezătoarea literară a scriitorilor de dincolo și de dincoaci, va avea loc la Dumineca Tomii. Și-au anunțat până acum participarea dnii: Brătescu-Voinesti, Sadoveanu, Anghel, Cincinat Pavelescu, Gîrleanu, Z. Birsan, A. Herz, Caton Theodorianu. Scriitorii de dincolo vor veni prin Turnu-Roșu unde se vor întâlni cu scriitorii noștri Goga, Ciura, Lupaș, Agîrbiceanu și vor sosi Sâmbătă, d. a. la ora 4 în Arad.

Nu ne îndoim, că prilejul unic, de a vedea pe atâți distinși reprezentanți ai literelor române, va aduna pe zina aceasta publicul nostru de pretutindeni în Arad.

palide nu ocupaseră încă țara. Nu ne trebuie nouă școalele noastre și nici învățătorii noștri; voim să trăim în pace după obiceiurile noastre strămoșești. să alergăm liberi prin păduri, fără ca alții să ne prescrie ce trebuie să facem și ce nu.

Bătrânul șef s'a îndepărtat cu durere în suflet. Președintele i-a spus că nu va desființa școalele și nu va rechemă pe învățători.

— **Socialiștii francezi împotriva războiului.** Sindicatele muncitorilor parisiensi au hotărât în ședință comună participarea la marea adunare a socialiștilor din Germania, care se va ține în Berlin. Obiectul discuției va fi agitația împotriva războiului și a militarizmului.

— **Victimile unui automobil.** În apropierea Cracoviei lângă Mogilator s'au speriat doi cai, de automobilul principesei Ladislava Lubomirska, înhămați la o trăsură în care se aflau negustorul Vögmann și moșierul Rozmaryn. Căii rupând-o la fugă au răsturnat trăsura avârlind în șant pe cei doi bărbați, cari au suferit grave leziuni. Lui Vögmann i-s'a fracturat brațul și piciorul, primind și o puternică lovitură la cap. Celalalt s'a ales numai cu fracturarea brațului. Prințesa a luat în automobil pe cei doi răniți, dar Vögmann și-a dat sfârșitul înainte de a fi ajuns la spital.

— **La fondul Victor și Eugenia Tordășianu** pentru înzestrarea fetelor sărace al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiiu” au mai dăruit: Elena Chirca 20 bani, Valeriu Bonea, paroh (Fofeldea), soția sa Elisaveta n. Doican și copiii lor: Valerica, Ionel și Marioara 1 cor. 30 bani, din prilejul înființării însoțirii Raiffeisen din Șura-mare au dăruit: Nicolae Opriș paroh, Maniu Dușe, vice-prezi. Ioan Milu, Vasile Staicu și Nicolae Năiță, economi, membri în direcție și Ioan Opriș, inv. și casier, fiecare câte 20 bani, Cornel Jiboteanu, Franzelar (Abrud) și soția sa Marița n. Coroiu, 1 coroană și Ioan Descu, fiacărîst, 20 bani.

— **Unul de care nu prinde civilizația.** Fericitul bard dela Mircești fixase într-o poezie a sa vorbele, „leul nu calcă pe o floare” și dela el până azi nu s'a găsit un singur om care să-l desmintească. Gândul așa de nimerit celtuit în vorbe, îți trezește parcă închipuirea de curățania poți zice — a instinctului animal, care cu toată cruzimea, nu se coboară atât de jos ca să strivească o floare ascunsă în ierburi, ci trece mândru — oprindu-se o clipă, ca să-ți lase apoi un fel de pietate pentru tot ce-i frumos și slab. Aceiaș icoană îți rămâne în suflet când vezi o luptă între cei tari și între cei slabi. E fioros să vezi o căprioară zdrobită de cângile unui urs, dar e un spectacol grotesc să vezi un uriaș cărând ciomege unui milog care în neputința lui se curmă sub greul loviturilor, cerșind un drum de milă, căci nu se poate apăra.

Așa ceva s'ar părea cu neputință și totuș un caz identic a avut loc ieri înaintea judecătoriei din Cluj, unde un biet țaran cocoșat, dintr'un sat de pe Câmpie, venise cu un teanc de ispi-soace afumate ca să poarte pâra pentru un petec de moșie. Avea și avocat care-i purta pâra, dar i-o purta cu atâta credință, încât în trei rinduri ce-

ruse amânarea debaterii. Bietul Om trudit de drumul făcut pe jos până la Cluj, a rugat avocatul să nu-i mai amâne pira și s'o lase ca s'o vadă odată mântuită. Avocatul care cu tot ghiozdanul de acte și haina boerească rămăsese tot porodița salbaticilor din stepă, a răcnit la el:

Tacă-ți fleanca, mitocane!...

— Cum vrea dl Gabányi (așa-l chema) a răspuns țaranul.

— Indrăsnești să-mi spui pe nume mizerabile, și în aceeaș clipă l'a isbit cu palma peste obraz.

Omul s'a clătinat din ghenunchi, dar când lovituri dintâi i-au urmat altele îndoite de puternice, cocoșatul a căzut ameuțit în sala de așteptare a judecătoriei.

Lumea adunată a dat să huiduie pe tristul erou al acestei aventuri, dar dl avocat a ținut s'o șteargă cât o mai poate scoate ieften.

Dupăce țaranul și-a venit în, fire împreună cu martorii oculari au făcut arătare contra salbaticului fișcal la camera advocațială.

— † **Ștefan Ardelean**, comerciant în Dumbrava, cumnatul domnului Iustin Ardelean compactor în Arad, a repauzat în vârstă de 51 ani. Inmormântarea a avut loc în 3 Aprilie n. în cimitirul gr. or. român a bisericii din comuna Dumbrava. A fost un om foarte iubitor de neam și legea strămoșească.

Odihnească în pace!

— **Doisprezece ani temniță pentru caricaturi politice.** Președintele ligei drepturilor omenesti din Paris, a adresat ministrului-președinte al Spaniei, Canalejas o rugare, ca să propună tribunalului suprem militar agrafiarea caricaturistului Sacrista, care a fost osândit la doisprezece ani temniță, pentru niște caricaturi cu colorit politic.

— **La fondul Dr. P. Span** pentru ajutorarea copiilor de Moși, aplicați la meserii al „Reuniunii sodalitor români din Sibiiu”, au mai dăruit: Ioan Berca paroh (Cohalm), Vasile Părăianu și George Ittu, învățători (Mag), câte 3 cor., Teofil Căliman, inv. (Reșinari), în amintirea Drului P. Span 2 cor., iar în al nașei sale Ana Comșa n. Opriș, fost soție de notar în Popoada 3 cor., Dr. I. Dobre, protopreșbiter (Deva) 2 cor., Mihail Jourca, notar (Reșinari) 4 cor., Nicolae Duma paroh (Varmaga) și Nicolae Șerbu, inv. (Poina) câte 1 cor., Petru Fântână, econ. (Tămașel) 50 bani, Ioan Căliman inv. pens. (Cornățel) 20 bani și Eugenia Tordășian, profesoară, 10 bani, Starea fondului cor. 295'10.

— **Loteria pentru d-na Lucreția Rusu-Șirianu.** Reamintim cititorilor noștri că terminul de sorțire a admirabilului tablou pe care d-na artistă Viola de Anyos îl jertfește în favoarea d-nei Lucreția Rusu-Șirianu, e 20 Aprilie n.

Mai sânt deci numai câteva zile până la sorțire. Publicul nostru să grăbească să pună numerele, până mai sânt și să nu scapă nimenea ocazia de-a-și putea înfrumuseța locuința cu o operă de artă de valoare tabloului d-nei Viola de Anyos.

În acelaș timp ne adresăm cu insistență către toți domnii cari au primit listele de subscripție, rugându-i ca fără întârziere să retrimită listele, — așa cum vor fi, — dnei Viola de Anyos în Lipova (Lippa),

încă înainte de termenul sorțirii. O întârziere din partea lor ar putea cauza o situație foarte neplăcută generoasei organizațoare a loteriei.

— **Primejdia unei colonii germane.** Un moment care va da prilej unui nou conflict diplomatic a avut loc într-o colonie germană din guvernământul rusesc Cuban, unde în satul Novoloncocos Cazacii au dat învală asupra Germanilor pașnici și au omorât opt coloniști. Măcelul s'a întâmplat în 27 Martie, dar din motive locale faptul n'a putut fi raportat guvernului german. Autoritățile rusești parte din reacredință, parte din neglijență n'au dat încă de urma ucigașilor. Cei rămași coloniști au rămas de-asemena fără nici un ajutor și nu se mai știe nimic despre ei.

— **Escrocii decorațiilor.** Poliția din Paris a arestat pe avocatul Valeuse și agentul Maulersmann, originar din Hamburg pentru repetiție escroherii cu decorații și orduri de onoare. Escrocii aceștia exploatau pe negustorii și fabricanții germani dela cari storceau sute de mii de mărci pentru câte o decorație falsă sau ordin de onoare pe care-l expădau la destinație însoțit de acte de aceeaș categorie. De multe ori le reușea câte un truc și în cazul acesta trimiteau clienților decorații veritabile. Aveau noroc mai ales cu titlul de consul care era în cele mai multe cazuri era aprobat de guvern.

— **Manoperele trădătorilor.** Zilele trecute autoritățile au arestat în Schweidnitz mai multe persoane bănuite de spionaj și au pornit cercetări pentru a da de urma celor implicați în tradarea secretelor militare. Tradarea a fost descoperită de guvernul rusesc care a refuzat cumpărarea planului de mobilizare a armatei germane, atrăgând totodată atenția cercurilor politice din Berlin. Manoperele trădării a fost înscenată de niște agenți politici din Schweidnitz, căror le-a reușit să cumpere un grenadir obșitar, pe care l-au pus la cale să fure planurile mobilizării.

— **Un ciasornicar manic.** Zilele aceste a murit la Paris ciasornicarul Pierre, un om care a făcut puțină pagubă lumii, dar și puțin câștig, căci trăia singuratic în magazinul său, printre ciasornicele a căror câștig ritmic l-au alintat până la sfârșitul vieții. Nu s'a ocupat nimeni de el și poate nici acum nu i-ar tulbura nimeni somnul din urmă dacă în scrisorile rămase după moartea lui nu s'ar fi găsit și un testament în favoarea ciasornicarilor parisiensi. Pierre adunase multă avere în viață și nu avea decât o singură patimă: să adune ciasornicele rarități, pe cari le căuta prin depărtate locuri, chiar și în străinătate, când auzia că e vorba de un exemplar frumos și cât se poate de rar. Din averea rămasă de el vor fi premiați an de an ciasornicarii cari vor inventa rarități de frumuseță în ramul lor, cu preferința celor cari se vor prezenta la concurs cu pendula aranjată pe lanțuri.

— **O apueătură ingenioasă.** Editorul ziarului „Mode pratique” s'a gândit una și bună, cam ce ar fi de făcut să-și poată mări tirajul ziarului, dar fără să-l țină parale și pe deasupra să se aleagă și cu ceva câștig. După multă bătaie de cap s'a pus și a publicat, că dă trei premii de câte 5000 de lei pentru fetele ce stau în pragul nunții, dar le lipsesc banii de zestre. Alegerea celor trei fete se va face din partea publicului cetor care are dreptul să propună pe cine vrea și pe cine crede că e vrednic. La propunere poate să se alătore și descrierea calităților fetelor care apoi se vor publica în corpul ziarului. Dintre fetele propuse astfel se vor sorți apoi cele trei fete căror li-se vor da banii. Pentru a înlesni votarea a trimis abonaților și câte o blanchetă de vot pe lângă mandatele postale, cari se folosesc pentru a fi înapoiate iar la administrația ziarului. În felul acesta s'au trimis astimp nu mai puțin de 270,000 blanchete de vot dar între fetele propuse, cu tot numărul

REYAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserică, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețurent, preliminar, sau deservuri se trimit la dorință.

mare al votanților, nu erau decât 26. Dintre acestea una a primit 60,000 de voturi și e fata unui fost medic în coloniile din Maroc, mort cu prilejul unui atac al B. duinilor. Fata a rămas orfană la vârsta de patruzeci de ani și de atunci a trăit singură, studiind totodată și școala normală. A doua e fata unui țaran francez din Alsacia-Lorena și a primit 30,000 de voturi. După cât spune la gazetă, e cea mai cuminte, cea mai pașnică, cea mai harnică, cu un cuvânt pildă între fete. A treia a primit 20,000 de voturi și se zice că de douăzeci de ani încheiați își îngrijește mama bolnavă.

Câteva săptămâni în urmă s'au tras sorți pentru împărțirea premiilor, dar acestea n'au ajuns acolo unde trebuiau să ajungă după dreptate. Scopul însă a fost ajuns și ingeniosul editor și-a încheiat într'un singur an numărul abonaților.

Un caz de actualitate. Cu toată monotonia orașului nostru, nu e lipsit nici el de întâmplările senzaționale menite să atragă și să subjuge pentru o vreme curiozitatea publicului. De pildă cazul de față cel comunicat firește sub toată discreția: S'a întâmplat anume că un funcționar, bărbat în floarea vrăstei și stăpân al unei femei adorabile a făcut zilele trecute o vizită neașteptată unui agent secret din localitate, spunându-i că mai săptămâna trecută a fost trimis în provincie, de unde avea să se întoarcă tocmai peste două zile.

— Da, da înțeleg... — spune agentul — dar te-ai întors în aceeași zi și ai dat peste dracu...

— Ba de loc.

— Nu se poate.

— Cu toate astea e așa cum îți spun eu. La miezul nopții însă mă pomenesc cu un factor poștal că aduce nevestei mele o telegramă M. P. expres. Discreț, citește: «Imi pare rău, dar astăzi nu pot veni». Ei drăcia dracului, ce-o mai fi și asta? mă întreb eu.

— Cam complicată chestia dumnilite.

— Crezi?

— Firește.

— Nevasta însă se jură pe lună și soare că n'a așteptat pe nimeni și nu știe cine a trimis telegrama.

— Se prea poate.

— Să te-audă sfântul! Dar vorba e că lucrul pe mine m'a scos din peșene, fă ceva nene că mă topește de dragul ei, și poate mi-o veni inima la loc.

Agentul s'a pus pe lucru și a și dat de urma autorului în persoana unui coleg al omului cu pricina, care știuse că a plecat în provincie și că de aici a fost reclamat în ziua aceea. D-lui pețise pe nevasta colegului său pe când era fată, dar l'au tratat cu virful ciuboatei și prințând prilejul credea că va putea trage cel puțin acum un folos de pe urma prea puțin onestei sale apucături.

De rindul ista, însă, i-s'a înfundat, căci a fost luat la desmerdate, iar dl cu pricina e bine și sănătos, căci i-a venit inima la loc.

Felurimi.

A luat-o la sănătoasa. De ce la »sănătoasa« și nu la »fugă«. Zicătoarea s'a născut în urma proverbului »fuga e rușinoasă, dar e sănătoasă«. Fuga deci e calificată de Român ca sănătoasă — se înțelege pentru fricoși, căci în războaie Români și-au mințit calificativul fugii — de-aici calificativul înlocuind obiectul »sănătoasă« însemnează fugă. E un caz frumos de metonimie populară.

Tot alba'n doi bani. »Alba« în graiul poporului însemnează revărsatul zoriilor: »a intrat alba în sat«, adică s'a făcut ziua. În anecdote însă »alba« însemnează totdeauna »mârțoaga țiganului«. Într-o anecdotă puiul de țigan zice către mă-sa: »albei noastre nu-i e îndămână că-i aduce tetea pielea pe mână«, căci țiganul într'adevăr aducea pielea mârțoagei în mână. Într'altă anecdotă, țiganul își bate calul și cântă: »Alba'n car, alba sub car, alba trage de moarte mă tem că-i voi duce pielea'n spate«. Dl G. Teodorescu explică zicătoarea prin gluma ce-o făcea un posnaș de Român, care se ținea mereu de țigan să-i vândă »alba« în doi bani. Orice vorbă țiganul, Românul îi tăia vorba cu »Ei imi dai alba'n doi bani?«. Zicătoarea se referă la omul care mereu face același lucru, aceiași poveste veche, ca și Românul, care repetă mereu întrebarea cu »alba'n doi bani«.

A trecut baba cu colacii. Aluziune la obiceiul popular dela îngropăciuni. După convoiul

mortului vine o babă împărțind copiilor colăcei. Toți copiii satului se iau după babă hărțuindu-o și cerându-i colăcei. Cei ce vin mai târziu sau după ce-a isprăvit baba provizia, rămân cu buzele umflate, căci a trecut baba cu colacii. Același înțeles: »A întecat bălăia«.

Clubul celor 13. În Londra există un club numit »a celor treisprezece«. Scopul clubului este lupta contra superstițiilor. Se știe, că numărul 13 e privit de toate popoarele Europei ca număr fatal. Membrii clubului voesc să desrădăcineze această credință. Iată cum au serbat ei revelionul: S'au adunat într'o sală cu 13 mese, la fiecare masă s'au așezat câte 13 persoane. Farfuriile aveau forma de crani o-menești; lămpile pe masă erau schelete a căror ochii vărsau lumină. Toate solnițele erau răsturnate, iar sarea vărsată pe masă. Pereții sălii erau îmbrăcați în negru. De asupra capului fiecărui membru atârna o sabie legată de un fir de ață. Toți chelnării erau chiori și cu gura strimțată. Un automat muzical cânta pe vremea mesei marșuri funebre și cântări diabolice din opere. Paharele aveau ca și farfuriile forma căpăținei capului de om. Mesele erau așezate în jurul unui sicriu, lângă care ardeau sfeșnice. Când au intrat în sală toți membrii au trecut pe sub o spânzurătoare și pe sub o scară și fiecare dintre ei a spart câte-o oglindă (a trece pe sub scară și a sparge oglinda sânt semne rele).

ECONOMIE.

Intreprindere românească în Basarabia. O societate nouă românească s'a constituit pentru a întreprinde construcția și exploatarea unei linii ferate Akerman și Odesa prin portul Sabo. Cu modul acesta orașul Akerman capătă o mai mare importanță economică. În primul rînd va atrage din toată Rusia foarte mulți vizitatori în timpul verii. Akermanul fiind o renumită stațiune climaterică și balneară.

Apoi se va ușura transportul grânelor din sudul Basarabiei și desfășurarea strugurilor cunoscuți sub numele »de Akerman«.

Industria agricole ale României. Ministerul de finanțe din București publică în fiecare an situațiunea veniturilor încasate de fisc dela următoarele produse industriale: zahărul, berea, spirtoasele, petrolul, făina, uleiurile vegetale și surogatele de cafea. Nu de mult a apărut situațiunea pe exercițiul 1908—1909.

În România sânt 5 fabrici de zahăr, anume: la Roman, la Ripcești, la Mărășești, la Săscut și Clușila. Toate aceste fabrici au produs în anul 1908—1909 38.198.000 kgr. de zahăr. Din această cantitate s'au dat în consumațiune numai 25.988.000 kgr. și s'au exportat numai 4000 kgr. Dela zahărul dat în consumațiune internă, statul a încasat ca taxe fixale suma de lei 7.796.294, iar pentru fondul comunal s'a năi încasat încă 2.598.800 lei.

Din toate aceste date statistice rezultă în primul rînd că în România consumațiunea zahărului este foarte mică, nici măcar 4 kgr. pe an de cap de locuitor; și cu toate acestea zahărul este un aliment de prima necesitate mai ales pentru muncitorime. În alte părți consumațiunea anuală a zahărului se ridică până la 40 kgr. de locuitor.

Din toate aceste date statistice rezultă în primul rînd că în România consumațiunea zahărului este foarte mică, nici măcar 4 kgr. pe an de cap de locuitor; și cu toate acestea zahărul este un aliment de prima necesitate mai ales pentru muncitorime. În alte părți consumațiunea anuală a zahărului se ridică până la 40 kgr. de locuitor.

Export de zahăr nu se mai face aproape de loc și din această pricină nici cultura sfecei nu poate lua un avânt mai serios. Industriașii

se mulțumesc, desigur, cu enormele beneficii ce le procură consumațiunea internă.

În 1908—1909 s'au fabricat de către cele 28 fabrici o cantitate de 194.388 hectolitri de spirt absolut, din care s'au consumat 114.000 de hectolitri. Taxele fixale încasate de stat s'au ridicat la 11 jum. milioane lei. În fabricațiunea cantității de mai sus s'a întrebuintat 53.785.500 kgr. de materie primă: porumb, cartofi, malț, melasă, etc.

Din examinarea datelor statistice relative la consumațiunea alcoolului dela 1879 încoace, rezultă că această consumațiune nu s'a accentuat de loc; ba din contră, se află în descreștere. Între anii 1880 și 1885, consumațiunea anuală pe cap de locuitor a variat între 5 și 6 hectolitri, iar între 1905 și 1906 media a fost de 1,9 hectol.

Cu totul alta este situațiunea industriei berei. Consumațiunea acestei băuturi se află într'o creștere considerabilă. În anul 1879—1880 s'au consumat numai 11.000 hectolitri, adică 0,2 litri pe cap de locuitor, iar în 1908—1909 consumațiunea s'a ridicat la 186 mii de hectolitri; ceea-ce revine la 27 litri de cap de locuitor. Creșterea este foarte mare și reprezintă 1650 la sută în interval de 30 ani. Desvoltarea consumațiunii se desvoltă pe an ce trece tot mai mult.

În total sânt 17 fabrici de bere în România cari în 1908—1909 au întrebuintat ca materie primă 4 jum. milioane kgr. de slăduri și 59 mii kgr. hemei. Producțiunea totală de bere s'a ridicat la 251 mii de hectolitri, din cari s'au dat în consumațiune 186 mii de hectol. Din taxele fiscale statul a încasat nu mai puțin de 2.790.901 lei, adică 15 lei pe hectolitrul de bere dat în consumație.

În timpul din urmă principalele fabrici de bere s'au cartelat și una din ele a fost trecută unei societăți de capitaliști streini, care și-a propus să facă și export de bere.

Sărbarea pomilor în Tălmăcel. Cu începearea din 1910, obișnuita plantare a altoilor, pe cari Reuniunea noastră agricolă îi dăruiește an de an membrilor săi din cutare localitate, s'a însoțit precum se știe, de o anumită sărbare școlară la care să ia parte obștea din comună și din comunele învecinate. Prima sărbare a pomilor, ținută a. tr. în comuna Mag a contribuit în măsură mare la ajungerea scopului urmărit, de-a desvolta tot mai multă dragoste în poporațiune pentru cultura pe scară întinsă a pomilor.

În conformitate cu programul nostru de lucru sărbarea pomilor, încât pentru anul curent o vom ținea în comuna Tălmăcel și eventual și în Nucet.

La scrisoarea noastră adresată primăriei comunale din Tălmăcel, în care i-am pus în vedere, că vom distribui 50 altoi meri, pe cari îi dăruim copiilor de școală de-acolo, cari vor avea să-i planteze fie în grădinile părinților lor, fie în curți, în cimitir sau pe lângă drumuri și să le dea îngrijirea ulterioară, ne vestește, că cei în drept au hotărât, ca sărbarea să se țină Duminică la 17/30 Aprilie a. c. (Duminica Tomii). — Indrăsnim deci a invita obștea noastră la acea sărbare ce va fi împreună cu producțiuni școlare (discursuri din domeniul pomăritului, declamațiuni, cântări etc.)

Inceperea sărbării se face în școală îndată după serviciul divin și va continua la locurile unde se vor planta cei 50 altoi dăruți.

Sibiu, 10 Aprilie n. 1911.

Comitetul central al Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului.

Pant. Lucața,
prez.

Vict. Tordășianu,
secretar.

BIBLIOGRAFII.

A apărut:

„Treizeci de zile în Bănat“ de Pr. P. Godescu, licențiat în teologie. D. Godescu a făcut astăvară e excursiune de studii în Bănat din însărcinarea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice din Bucucurești. Impresiile și-li-a scos acum într'o broșură.

Reproducem o parte din aceste impresii:

In mijlocul nației.

Să fii în mijlocul nației, să-i vezi lipsurile și greutățile, să-i ascuți durerea și suferința, să-i arăți calea ce duce la mântuire... Sânt cuvinte auzite și făptuite mai mult decât la noi, de conducătorii neobosiți ai poporului transcarpatin din toate straturile societății.

E o mândreță să vezi la aceeași masă, chipul țărânului vioi, alături de chipul boeresc al vreunui deputat, avocat sau alt sfătuitor, care nu se rușinează a petrece câteva clipe împreună, gustând din același pahar, vorbind în aceeași limbă armonioasă, de păsul ce i-a adunat la un un loc. Și eu crescut la țară într'unul din cele mai frumoase cuiburi ale văilor Muscelene, în cugetul meu nu am putut prinde nici o altă dorință mai aleasă, decât a fi totdeauna în mijlocul acestor suflete curate, pline de iubire și sinceritate. Și acum când am ocaziunea a trece hotarele țării, am socotit ca primă datorie, a merge în mijlocul poporului, a-i cunoaște traiul și obiceiurile, a-i auzi graiul și dorul inimii lui.

Spre seara unei zile frumoase de August, o trăsură trasă de doi cai negri, mă ducea prin bariera sudică a Lugojului spre Herendesi. Soarele ascuns după deal, lăsase în urmă-i un cer roșatic ca o mare de sânge; turme de oi, cirezi de vite bine îngrijite, se întorceau dela pășune, când zăbind turnul locașului sf. ii pun birjarului să mă ducă la păr. Cornel.

Cornel Biro, așa se numește tinărul preot al acestei frumoase comune, locuită numai de Români, care mă primi cu toată bunătatea figurei sale blânde, bucurându-se de cinstea ce i-o fac vizitându-l. Fără răbdare cum era, îmi arată gospodăria sa în casă și în afară, și îndată am recunoscut la acest preot, modelul unei gospodării, de unde poate învăța mult, atât cel învățat cât și cel neînvațat.

«Ce frumos e, ca păstorul să fie pildă vie pentru păstoriții săi!» zisei eu, întrebând pe păr. Cornel de viața gospodărească și sufletească a celorlalți păstoriți ai săi?! Sed bine cu toții, îmi fu răspunsul. Fiecare își au carele bine îngrijite, cei mai mulți au pământ pe care știu să-l cultive, se hrănesc bine, au vite frumoase, sânt ascultători și prea puțini sânt aceia cari își caută lucrul în altă parte, dar stăpânirea cu șicanele ei desgustătoare, multe datorii ce le au față de biserică, de școală și alte multe, le face viața grea și amară.

A doua zi era sârbătoare. Mă scol de dimineață și împreună cu părintele Cornel pornim spre biserica satului. Deși era timpul muncii, numărul credincioșilor veniți pentru a-și înălța rugi unite către cer, în locașul sf. bine îngrijit, era destul de mare. Poporul se înclină respectuos văzându-ne intrând pe ușa din dreapta bisericii, pe unde intră toți bărbații, pentru a nu tulbura liniștea femeilor care au intrarea prin față, păstrându-și ea în tot Banatul, locul lor bine deosebit de al bărbaților. Serviciul divin se începe; iar răspunsurile sânt date în cântare unisonică, de mulți credincioși, din toate vârstele toți sub conducerea învățătorului și bine versați în trebile bisericesti. Apostolul e citit de mine și toți se uitau nedumeriți, căci niciodată nu mai auziseră aci o astfel de cântare — ca la patriarhie — cum ziceau unii mai bătrâni. Părintele le vorbește câteva cuvinte și bine cuvântându-i, se desparte de ei pentru a se revedea în curind.

La Librăria „Tribunei“ să află de vânzare Dr. Onisifor Ghibu. Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto.

La Librăria Tribunei se află de vânzare ilustrate frumoase de Paști cu inscripția „Christos a înviat“ și anume:

Copilași cu miei, iepuri cu ouă roșii.

„ cu iepuri, chipuri hazlii.

Porumbel cu ou roșu.

Ingerași cu ouă roșii, cățaluși cu ouă roșii etc. etc. bucata 6, 8, 10 și 12 fileri.

Pui în joben, fetițe cu ouă, dame frumoase, părechi amoroase, bucata 12, 14 și 16 fil.

Ilustrate de Paști, cu inscripție, sortate foarte frumoase. 100 bucăți cu Cor. 450 + speșele de porto.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 250 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

1. La vatră. 2. Lucrând. 3. Interior la Vitre.
4. Hora. 5. Ovreiu din Galația. 6. Colț de atelier. 7. Portretul pictorului. 8. Bâlcu la Băcău. M. S. Regele Carol I. 10. Mica Bretonă. 11. M. S. Regina Elisaveta. 12. Nud. 13. Primăvara. 14. Tărăncuța cu vițe. 15. Intoarcere dela Bâlcu. 16. La pășune. 17. Rodica. 18. Pe plaiu. 19. Ciobănaș pe valea Prahovei. 20. Apus de soare la Barbizon.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare următoarele cărți mai nou apărute:

- Ion Dragoslav: Nuvele. a 2 cor. + 20 fil. porto.
- Duliu Zamfirescu: Anna (Ceace nu se poate) a 2 cor. + 10 fil. porto.
- Biblioteca „Steaua“ a. 20 fil. + 5 fil. porto.
- Nr. 24. St. O. Iosif: Din legendele Neamului Hohenzollern.
- Nr. 257. Dragoslav: Flori și Povești.

La Librăria „Tribunei“ se află de vânzare: Bibl. Minervei a 30 fil. + 5 fil. porto:

- Nr. 100. Dr. Th. Mirosenscu: Cura de slăbit și de îngrășat.
- Nr. 101. C. Flamarion: Urania. Volumul I. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.
- Nr. 102. C. Flamarion. Urania. Vol. II. Traducere de I. Mihălcescu și C. Chifu.
- M. Sadoveanu: „Apa Morților“, roman. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).
- Em. Gârleanu: „Intr'o noapte de Mai“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).
- Vasile Pop: „Iubirea e biruitoare“, nuvele. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).
- M. Eminescu: „Lumina de Lună“, poezii complete. Prețul 2 cor. (+ 30 bani porto).
- C. Bertolazzi: „Zile de sârbătoare“, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. „Tribuna“ institut tipografie, Nichin și cons.

MOBILE
din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri
ieftine
în fabrica de mobile alui

BRISZ
Oradea-mare-Hagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Loc deschis.
Spectate Dle Posmușan!
Am primit scrisoarea D-voastră prin care mă încunoștințați că Vați pierdut biletul de depunere, nr. 964, 1075, 68 peste depunere de 145 cor. 54 bani ce se află induse în cărțile noastre pe numele tutului D-tale Elie Posmușan.
Cu regret trebuie însă să Vă răspundem că nu putem primi angajamentul, de-a Vă exopera publicarea ce o cereți.

Trebuie în aceasta afacere să umblați Dv. la soană sau prin vre-un avocat și să exoperati carea prin »Tribuna«.

Șoimuș, la 23 XII. 1910.
Cu deosebită stimă
Insiitul de credit și econom
Șoimușana în Șoimuș.
B. Baciu

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99, Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente nite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoian publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea publică asupra preparatelor pe cari, ca și serul Orul Erhlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebuițează cu succes și pentru aceea ș Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Șpirtul Inda și Unsoarea Inda
despre cari revista »Kir. Természettudományi közlöny« în Nrul 171 scrie următoarele: »In Ardeel în riul Olt crește un soi de burete mai cu seamă lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se foloseau cu succes contra durerilor reumatice și podagreii și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázsovich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreagă lumea sub numirea de Șpir Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.«
Dr. Ștefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succese Șpirtul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru că în scurtă vreme i-se obsearvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmă Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kájay, medic șef director de spital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, din de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari tot dovedesc, că Șpirtul Inda și Unsoarea Inda, sunc singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagreii, durerii de membre, durerii de cap, bolei de nervi, junăburilor în caz, căncărimii, iar intern contra lipsei de apetit, de gât, și contra răgoșelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Șpirtul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor, o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea m dicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. Șpirtul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázsovich Sándor, farmacie la »Coroana« în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

CREDIT
pe hipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajoș:
Herzog Sándor
Arad, Str. Weitzer János 15.
— — Telefon No 376. — —

„Cassa de păstrare în Miercurea.“
societate pe acții (Szerdahely, Szeben m.).

CONCURS.

Se publică concurs pentru ocuparea postului de **practicant** la «Cassa de păstrare în Miercurea», societate pe acții, dotat la an cu 1000.— Cor.

Dela reflectanți să recere se fie absolvenți de școală comercială.

Cel ales cel mult după un an de praxă, întrucât să validează va fi avansat în poziție de funcționar dotat cu 1200.— Cor. la an 240.— Cor. bani de cvartir, tantiemă, statutară, drept la fond de penziune și urcare de salar tot din 3 în 3 ani.

Reflectanții au să-și înainteze cererile provăzute cu atestatele de lipsă până în 30 Aprilie 1911 nou.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

Intr'o cancelarie advocațională din Arad află aplicare momentan

un candidat de avocat

cu practică. A se adresa la administrația ziarului »Tribuna«, Arad.

»AJUTORUL«

societate pe acții în Șeica-mare.

AVIZ!

Pe baza decisului Nrul 19.51/1911 firm. de onor. Tribunal regesc din Elisabetopole (Erzsébetváros), relativ la fuzionarea »Racoțana institut de credit și economii, societatea pe acții »Ajutorul« din loc; — prin această avem onoare a aviza pe onor. creditori ai »Racoțana« a-ș valida drepturile asupra pretensiunilor până în 1 Septemvrie st. n. a. c. ce eventual ar avea față de fostul institut.

Șeica-mare, 7 Aprilie 1911.

Direcțiunea

Vin de deal

din anul 1910, cu prețul de 48 Cor. hectolitru, se află de vânzare la

Aurelia Dr. Petran,
Kovasinc, Aradm.

✦ **Nicolas Hencilă** ✦

măsar de zidiri și mobile

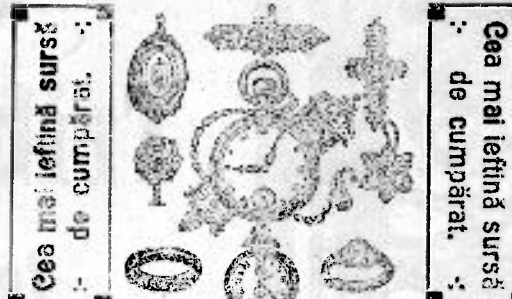
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Adace cu stimă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurat cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de totfelul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel
Articuli de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Barabás Gergely
sculptor
în Marosvásárhely.

Pregătește pelângă garanție, dușumele artistice, fără crepături și scutite de putrejune, statuete, paravane din gips și asbest, tincueli cu cement și terezso piafoane din asbest, decoruri ex- și interne pentru edificii, din gips, cement, piatră și teracotă, iesle, bazine, din cement și beton, scări, ornamente pentru grădini și grote artistice, fântâni săritoare, știucături pentru boltiturile caselor. Lucrări bisericești, cum și — statui după fotografie sau original. —

Klein István

Pima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sate etc.
= Szeged, Kelemen-u. 4. =
Telefon No 242. — Fondat în anul 1840.

1 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 filei în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității și a execuțiunii bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios.
:- Prețurile sale sunt cele mai ieftine. :-
Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Cele mai bune
Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate 54.—
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecio.

Vinurile se expediază în butoaie de împromut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Brad m.)

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU
BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghețe pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occaston, precum și ghețe de box americane pentru bărbați. - Soșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghețe, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghețe. — — —

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta
la „**Librăria Tribunei**“.

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

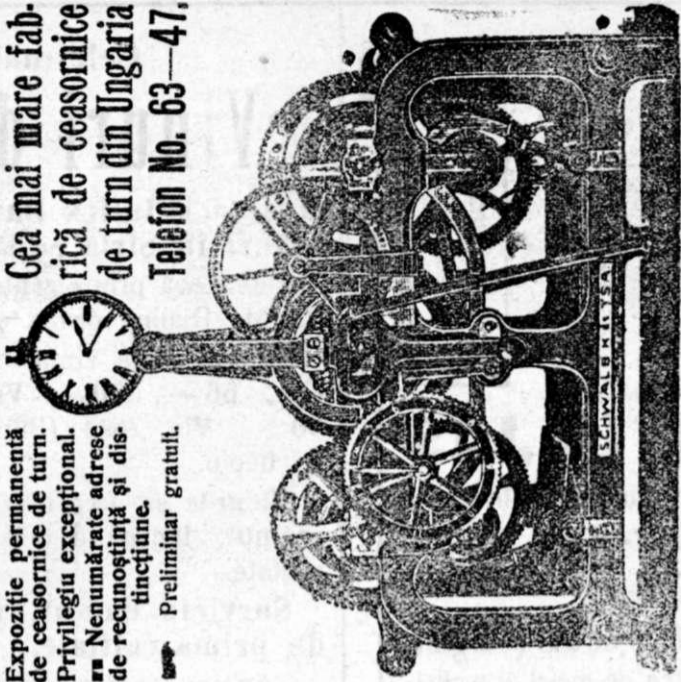
curăță și vâpsește

mai bine și mai ieftin dnul
Fintzler Ferencz,
vopsitor și spălător chimic în
Nagyvárad, Bazárépület,
în lătura dinspre teatru. În vecini cu ciasornicarul Kepes.
— Rog să se țină seamă la firmă. —

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice rîcă de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
 sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite
 panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de
 bani, cea mai nouă construcție.

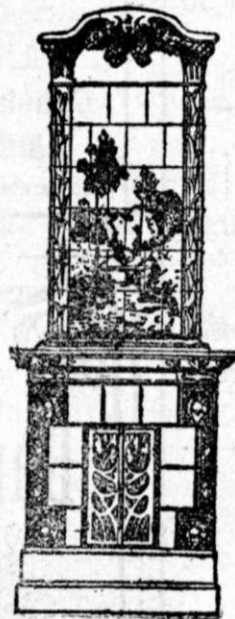
Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Abonați și răspândiți

Tribuna Poporului

foaia țaranului român.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptînd binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

*Az aradi vár és a
 Brandes-féle ár között
 Nincs semmi kár.*

Oroloage noi pe lângă garanță de 5 ani.
 Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

Cine dorește să cumpere ieftin și bine.

Cine dorește să cumpere ceasornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani).

Cine dorește reparări bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).

Cine dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist- Chronometer, giuvaergiu și optic

Arad, Andrásy-tér Nr. 8.

Vis-à-vis de biserica Minorităților sau

la filială

Strada Fábrián László Nr. 1.
 (mai nainte — Miksa)

(în apropiere de gară).

Comenziile să execută ieftin și prompt.

Frații Burza

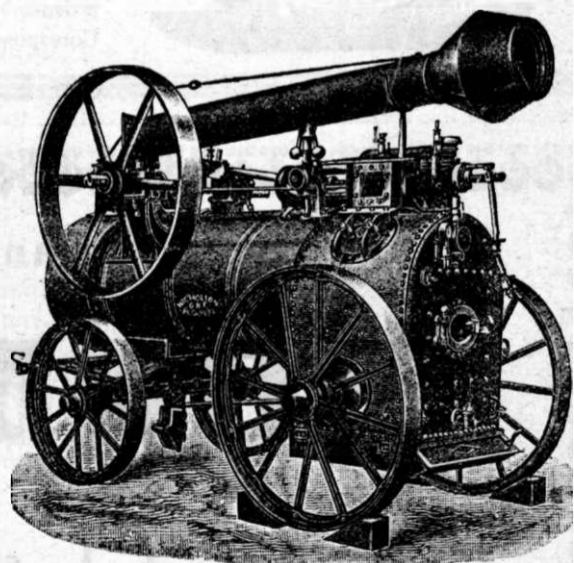
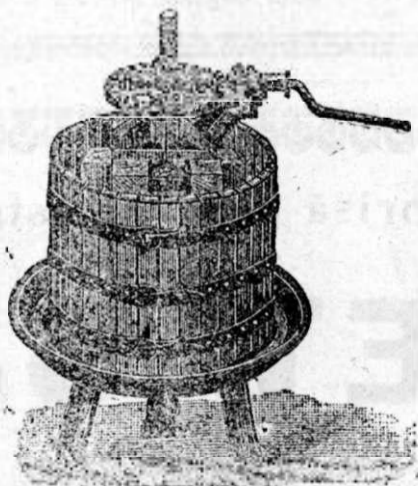
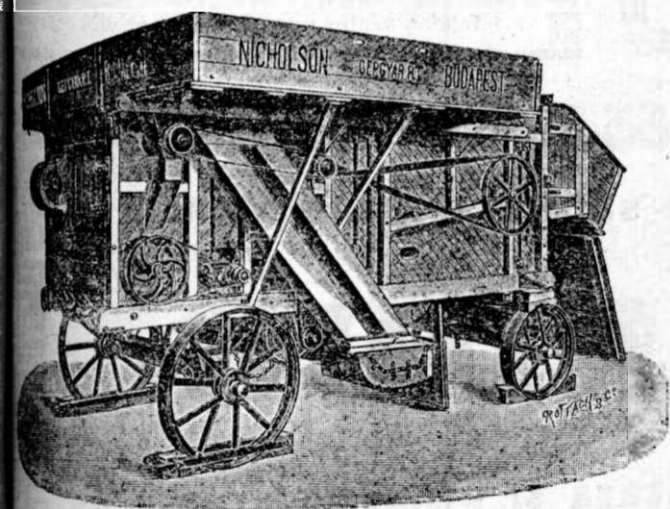
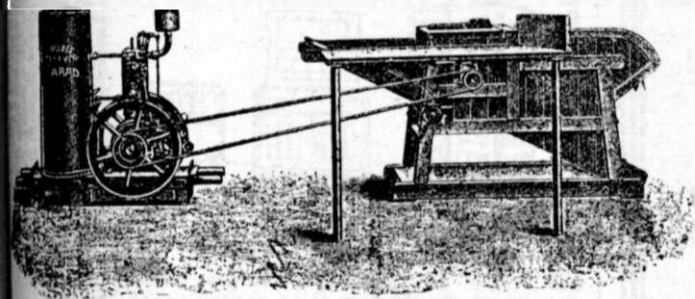
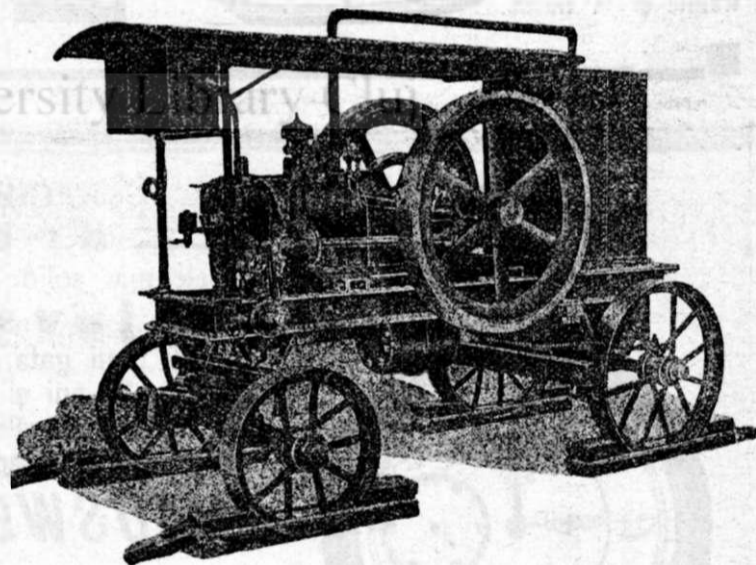
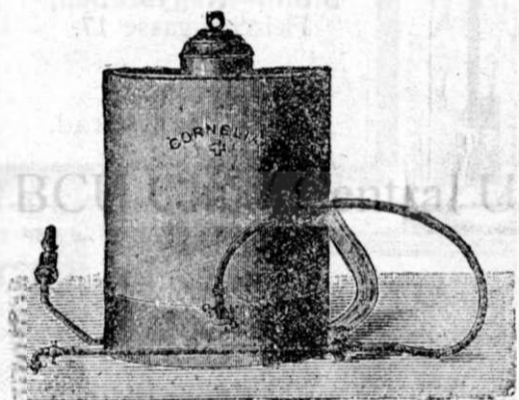
Nr. telefonului 601.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de
 țerării, arme și tot-felul de mașini agricole
 cu prețurile cele mai moderate și cu plătire în rate.

Catalog trimite
 la dorință.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru pri-
 nirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Schuster Hans, hărăgar

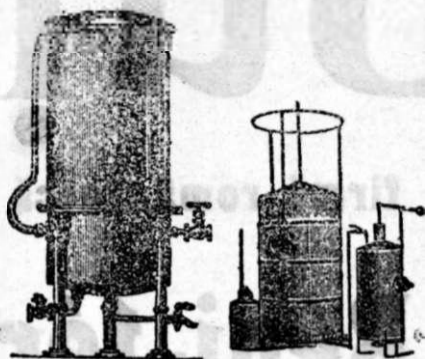
Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

Mare magazină. Toțfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit. — Primește montarea și repararea fântânelor artificiale

pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

■ Iustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim neproșabili oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Prin executia conștientoasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele stat din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu toțfelul de

Încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comande din provincie, după măsură

sau că trimițând o gheată veche care i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

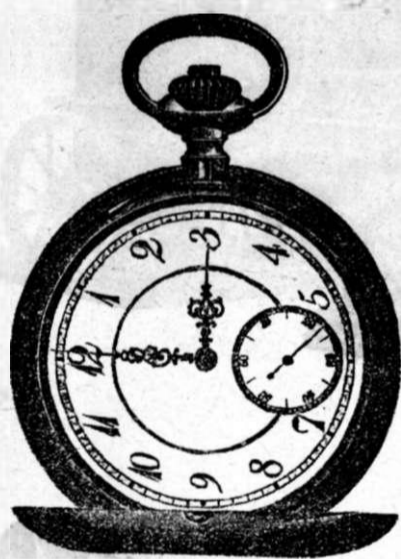
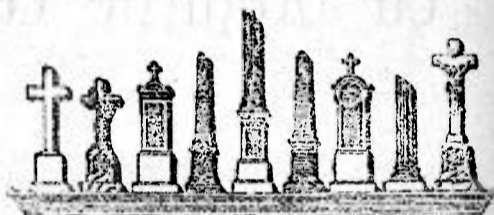
sculptori și măiestrii pietrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Cele mai bune
orologii
cele mai solide și cele mai după modă
juveleria
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesărie de 10 ani și prețuri ieftine. Liferează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JAVOS

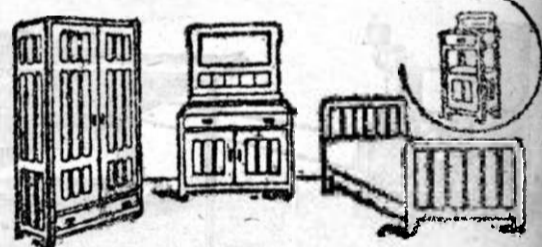
orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

PÁLSÁNDOR

timplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (i. casa: Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

— Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ≡
No telefonului 242.

Proiectează și primește:

instalări de apeducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirt.